

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 360 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisni se ne vračajo, nevrnjeni
plačajo se za sprejemajo v Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovški
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1. stop: peti vrsta
mali oglaš po 150
in 20, večji oglaš
nad 45 mm v širini
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Najnovejše nasilje

Italijanska vlada je ustavila vse slovenske liste, tudi najbolj skromne, in od sobote naprej so italijanski državljani slovenske narodnosti brez vsakega svojega lista, skoraj odrezani od kulturnega sveta.

To pa je ravno namena najnovejšega nasilja. Italijanski državljani slovenske narodnosti ne smejo biti v direktnem stiku z drugim kulturnim svetom, njim je dovoljena le ona kultura, ki je zanje dosegljiva po italijanskem posredovanju, ker drugače je asimilacija slovenskega življa nemogoča. Asimilacija pa je danes vse in kako pritegniti zaničevane Slovence v italijanski narod ter se okoristiti z njegovimi moralnimi in fizičnimi sposobnostmi, je najvišji cilj italijanske politike. Za ta cilj je dovoljeno vsako nasilje in za ta cilj so bili tudi ustavljeni slovenski listi.

Do gologa so tako razgaljeni italijanski načrti in ko vidimo te načrte ter vso silo, s katero se izvajajo, vzklíkamo vendarle s prepričanjem in poudarkom, da bodo vsi ti fašistični računi doživeli polom in sicer popoln. Zakaj na tak način, kakor si predstavljajo fašisti, se asimilacija ne dela. In fašisti, ki se ponašajo s tem, kako so v Avstriji branili svojo nacionalno individualnost, bi lahko to vedeli. Zaman je bil Spielberg, zaman je bilo vse preganjanje v Tridentu, italijanska nacionalna misel ni bila zlomljena od preganjanja, ker ta vedno le utrdi voljo preganjanega. Tudi to bi lahko vedeli fašisti, da je mogoče tu pa tam zlomiti voljo kakšnega posameznika, slabica, vrhu vsega, da pa je volja naroda nezlomljiva. Če so Italijani s svojim nasilnim asimilacijskim programom pozabili na vse svoje lepše tradicije, potem je to le dokaz, da so na napačni poti in zato vzklíkamo še enkrat: Vaši računi so napačni in zato bodo propadli.

Zakaj naj bi vendar italijanski državljani slovenske narodnosti dobili poželjenje, da se asimilirajo v italijanski narod? Ali morda zato, ker so italijanske vlade tako sramotno snedle besedo, ki jo je dal g. Tittoni? Ali naj ključemo v spomin obljube še višjih italijanskih faktorjev?

Zakaj neki naj bi se asimilirali? Ali mar zato, ker so jim včasih tako divno sežigali biše in uklepalji ljudi v verige ter jih pretepali, kakor da so padli v roke največjih divjakov. Ali pa mar zato, ker se italijanski državljani slovenske narodnosti tako sleparijo pri izplačevanju vojne odškodnine? Ali mar zato, ker poganjajo razni komisarji, gerenti, občinski funkcionarji slovenske občine na boben? Kje je vendar le en vzrok, da bi dejali italijanski državljani slovenske narodnosti, da bi bilo lepo, če bi se čisto vtopili v italijanski narod? Kaj mislijo fašisti, da se ljubezen vbiha s palico?

Ce hoče kdo koga drugega asimilirati, si mora pridobiti najprej njegovo spoštovanje. Kdaj pa je še kdo na svetu spoštoval tistega, ki mu prizadeva same krivice? Ali ni slilo fašistovski asimilatorji, da je spoštovanje isto kot strah? Bil je v Rimu nekoč cesar, ki je vzklíknil: naj me sovražijo, samo da se me boje, pa konec je bil vendarle ta, da je padel on, ne pa tisti, ki bi se ga imeli bati. Kajti ljudje tudi lahko delajo tako, kakor da bi se bali in vendar se nič ne boje, ker jim daje njih moralna pravica moč, da vzdrže tudi najtežje stanje.

Ce bi bili fašisti kos svojemu cilju, potem bi prišli svojim sodržavljanom slovenske narodnosti z lepimi manirami nasproti. Pokazali bi, da razumevajo njih težnje, kazali bi zanimanje tudi za njih kulturne potrebe in skratka bi delali tako, da bi postala paralela med Jugoslavijo in Italijo za nas nevarna. Ko bi pa fašisti to dosegli, tedaj bi bila tudi asimilacija že pripravljena in brez krvi in brez hrupa bi bila v eni do treh generacijah morda tudi dosežena. A doseženo bi bilo morda še več, kar pa naj preudarijo fašistovski imperialisti sami. Tako pa se ne moremo v nobenem slučaju bati paralele in naj uganjajo fašisti še taka nasilja. Ker z dobro besedo je mogoče pridobiti naš narod, nikdar pa ne z nasiljem. In ker fašisti tega niso poznali, so pokazali tudi uspeh vsega svojega asimilacijskega dela.

Ustavljeni so vsi slovenski listi, zavrti je veliko kulturno delo in danes ne čita noben Slovenec več o delih, ki jih ustvarja slovenski um in tudi italijanski. Mislili so fašisti, da so s tem odrezali Italijanske državljane slovenske narodnosti čisto od kulturnega sveta, dejansko pa so dosegli samo to, da ti na stopnjo analfabetov postavljeni italijanski državljani ne bodo mogli zvedeti nobene do-

Vlada spopolnjena

Dr. Kosta Kumanudi poštni minister in zastopnik zunanjega ministra - Dr. Mažuranič novi trgovinski minister - Dr. Frangeš še naprej zastopnik ministra za agrarno reformo

Belgrad, 14. jan. (Tel. Slov.) Z odhodom našega zunanjega ministra dr. Voja Marinkoviča se je danes izvršila, kakor smo napovedali, spopolnitev vlade. Za zastopnika zunanjega ministra je imenovan dr. Kosta Kumanudi, ki je obenem poštni minister. Obenem je obdržal tudi mesto komisarja beograjske občine. Za trgovinskega ministra je imenovan dr. Mažuranič, odvetnik iz Zagreba, ki izhaja iz stare plemenitaške rodovine, ki je imela že svoječasno iz svoje srede bane, in velik vpliv v zagrebških umetniških krogih, v Akademiji znanosti itd. Za zastopnika ministra za agrarno reformo je imenovan minister za kmetijstvo dr. Oton Frangeš.

Nova vlada je sestavljena tako je:

Predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve: general Pera Živkovič.

Podpredsednik ministrskega sveta: Nikola Uzunović.

Minister za promet: dr. Anton Korošec.

Minister za zunanje zadeve: dr. Voja Marinkovič.

Minister za vojno in mornarico: general Stevan Hadžić.

Minister za vere: dr. Tugomir Alaupović.

Minister za ljudsko zdravstvo: dr. Uroš Krulj.

Minister za socialno politiko: dr. Mate Drinković.

Minister za trgovino: dr. Željimir Mažuranič.

Minister za pravosodje: dr. Milan Srskić.

Minister za prosveto: Božidar Maksimović.

Minister za finance: dr. Stanko Švrliuga.

Minister za kmetijstvo in zastopnik ministra za agrarno reformo: dr. Oton Frangeš.

Minister za javna dela: Stevan Savković.

Minister za pošte in zastopnik ministra za zun. zadeve: dr. Kosta Kumanudi.

Minister za gozdarstvo in rudarstvo: Lazar Radivojevič.

Za ohranitev socialne zakonodaje

Belgrad, 14. januarja. (Tel. Slov.) Ker je bilo mnogo glasov o tem, da je naša socialna politika preveč moderna in nikakor ne odgovarja sedanjim gospodarskim razmeram, in so se ti glasovi zlasti čuli iz trgovskih, industrijskih in obrtnih krogov, se je tajnik centrale Delavskih zbornic države Luka Pavičič obrnil na javnost ter podal obširno mnenje, v katerem pravi, da si našega gospodarstva ne moremo zamisliti brez delavcev. Ne imeti zdravih delavskih moči, se pravi, ne imeti zdravega gospodarstva. Delodajalec zahteva od države, da mu zmanjša davke, da mu da več svobode,

zlasti, kar se tiče prometa in prodaje blaga, da dobiva cenejši kredit itd. Na to pa ne pomislijo, da imajo tudi drugi stanovi na to vso pravico. Delodajalci si morejo misliti napredek samo, ako imajo zdrave delavce. Poslodajalci morajo imeti pred očmi, da so že v bivši Srbiji bili razni zakonski predpisi, ki so veljali in ki so bili za tedanje dobo kljub temu, da Srbija ni bila na visoki razvojni stopnji, važni, ker jih je srbski parlament sprejel. Zlasti opozarja Pavičič na to, da moramo imeti zdravo socialno zakonodajo, ker sicer ne bomo imeli zdravega gospodarskega življenja.

Vladni upravni načrti

Belgrad, 14. jan. (Tel. Slov.) Če v stari Srbiji je bilo v gotovih dobah potrebno, da se je izdal poseben uradniški zakon, ki ni dolekal samo splošnih odnošajev civilnega, kazenskega in javnopravnega značaja, ampak je posebno poostil kazenske sankcije zoper korupcionista, zlorabe, oziroma nekvificirane državne nameščenice.

Mnogo teh lasnosti so prinesli s seboj tudi v novo državo. Razen tega smo boleli na splošni evropski bolezn, ki je povsed ista in ki ji je ime nadprodukcija državnega uradništva. Ne samo, da se je ustanovilo mnogo nepotrebnih mest, hujša je bila mentaliteta, ki je le premnoge gnala k državi samo radi tega, da jih država z mesečnimi plačami preskrbi, sami pa so porabili svoje sile po svoji mili volji. Napačno pojmovanje pripadnosti k strankam in parlamentarizmu vobče pa je doprineslo svoje. Prišli smo do vrhunca, ko brez protekcije ni bilo mogoče dobiti službe, oziroma narobe, ko brez protekcije tudi diplomski izpiti in moralna ter strokovna kvalifikacija niso pripomogli k zaposlitvi in za služku. Tako smo prišli v tej državi, ki gravitira v Srednjo Evropo, radi slabega uradniškega kadra do tega, da nismo mogli biti kos svojim nalogam. To pomanjkljivost smo čutili v mednarodnem svetu v prvi vrsti pri sklepanju trgovinskih pogodb,

ko smo si sami nakopali težave ravno radi tega nekvificiranega uradništva, ko nas je inozemstvo preizkušalo. Mnogo odgovornosti nosijo izrazito strankarske vlade. Znano je, da se je pod PP režimom poskusilo vse, da se omogočijo pristašem državne službe. Od države so dobivali prejemke, dejansko pa so bili ti ljudje zaposleni pri raznih strankarskih napravah. Resor prosvetnega ministrstva je preočitno dokaz, koliko je

učiteljskih moči,

ki so pri vseh društvi, glasilih, vrteih, na študijskih dopustih, plačo pa vlečejo iz državne blagajne. Zato je število plačanih mest raslo v neizmernost,

učnih uspehov pa ni videti.

bre strani italijanskega naroda, temveč ga bodo poznali le po nedeljih in nasilju fašistov.

Paralela je tako trdna za nas in račun na slovenske janičarje se bo ponesrečil, italijansko ime pa bo v kulturnem svetu zopet utrpelo. To je efekt barbarske ustavitve slovenskih listov.

Nadalje je izrečno

strankarsko vpokojevanje

nagromadilo državi tako visoke pokojninske obveznosti, da so šle preko milijarde, in da so bili pod prejšnjim režimom finančni mnenja, da bodo pokojnine prignale državo na kant. Od države živeti, od nje dobiti finančno moč, različne olajšave, to je bilo žal geslo premnogih državnih nameščenec v naši državi. Po dosedanjih vladnih ukrepih sodeč hoče vlada predvsem

razčistiti uradniško vprašanje.

Vsa ministrstva izbirajo. Dosedanje vladno delo nam potrjuje le prerisnično navedene trditve. V gozdarsko-rudarskem ministrstvu so se izvršile nadaljnje disciplinske vpokojitve, oziroma obtožbe. Preiskava je dognala, da je v tem resoru presenetljivo veliko število ne samo strokovno, ampak tudi

moralno nekvificiranih moči.

Strokovno pa ti ljudje ne samo, da nimajo predpisanih izpitov, ampak mnogi so šolo videli sploh samo od zunaj. Preiskave v finančnem ministrstvu so dognale, da sedi tu polno mož na visokih ravnateljskih mestih, s kvalifikacijo pa se niso ne seznanili ne sprijaznili. Zato je v tem resoru v tem pogledu razumljivo razburjenje. V prosvetnem ministrstvu se zbirajo podatki o tistih, ki so iz tega ministrstva plačani, dodeljeni pa so vsem mogočim velrovom, le

s šolo nimajo nobenega opravka.

Isto imamo tudi po drugih ministrstvih. V ministrstvu prihajajo podatki, zahtevo in predlogi o moralni in strokovni kvalifikaciji, sposobnosti in spretnosti dotičnih uradnikov, dali se naj obdržijo ali odpustijo iz državne službe. Po splošnem mnenju bo redukcija obsegala

najmanj 10.000 oseb.

Število je razumljivo. Saj so našli takoj v ministrstvih poslopih samih po 50 in še več nepotrebnih moči. Nadalje je veliko število strankarjev, ki so bili v seznamu državnih nameščenec, ter tistih, ki so dejansko študirali na vseučiliščih in drugih šolah, plačani pa so v letih iz ministrskih proračunov. Razčistiti in odpustiti nepotrebne, ustvariti kvalificirano uradništvo, postaviti vsakogar na mesto, za katerega je res moralno in strokovno kvalificirano, je prvi državni problem.

Slovenska oblastna komisarja imenovana

Za komisarja ljubljanske oblastne skupšine in ljubljanskega oblastnega odbora je postavljen dosedanj oblastni predsednik dr. Marko Natlačen, za komisarja mariborske obl. skupšine in mariborskega obl. odbora pa dr. Josip Leskovar.

Novi zakoni

Belgrad, 14. jan. (Tel. Slov.) Z veljavo od 15. januarja t. l. je izšel zakon, s katerim se ukinjajo vsi dosedanj zakoni, uredbe, pravilniki in statuti, ki se nanašajo na izvoljene organe: v narodno skupščino, odbore, različne zastopstva, oblastne, okrajne in občinske samouprave.

Drugi zakon, ki takisto stopi v veljavo 15. januarja, ukinja oba zakona, ki določata volitve poslancev v narodno skupščino.

Istotako stopa v veljavo tretji zakon, ki se glasi:

Cl. 1. Postavljanje, premešanje, premeštev in ene državne stroke v drugo državno stroko, dalje stavljanje na razpolago, vpokojevanje in odpušanje državnih uradnikov v glavnih skupinah se vrši s kraljevim ukazom na predlog pristojnega ministra.

Cl. 2. Spremembe v drugih skupinah se vrše na predlog pristojnega ministra v soglasju s predsednikom ministrskega sveta.

Cl. 3. Vsa, temu nasprotna določila in uredbe izgubijo s tem veljavo.

Novi veliki župani

Belgrad, 14. jan. (Tel. Slov.) Za velikega župana beograjske oblasti je imenovan bivši veliki župan dr. Vilko Baltić. Za velikega župana v Nišu je imenovan Milorad Jovanović, inspektor v notranjem ministrstvu, oddelek za javno varnost. V Prištini je imenovan za velikega župana Gjoka Matić, inspektor v notranjem ministrstvu.

Marinković odpotoval v Švico

Belgrad, 14. jan. (Tel. Slov.) Minister za zunanje zadeve dr. Voja Marinković je davi odpotoval z brzim vlakom preko Zagreba v Švico na zdravljenje. Dr. Voja Marinkoviča na poti spremlja njegova soproga. Pri odhodu so bili na kolodvoru družina dr. Rakotića, zastopnika pomočnika zunanjega ministra, dr. Pelivanović, glavni ravnatelj političnega oddelka, Branko Acemović, šef kabineta, Saponjić, ravnatelj tisk. oddelka in Gjorgjević, generalni konzul v Pragi, dr. Predić, ravnatelj konzularnega oddelka. Dr. Voja Marinković je po kratkem razgovoru vstopil v svoj vagon. Jutri popoldne ob 3 prispe v Švico v Davos. Na avstrijski mejni postaji ga bo sprejel naš zastopnik v Zenevi Fotić.

Desetletnica župnika Wagnerja

Belgrad, 14. jan. (Tel. Slov.) V četrtek bo beograjski župnik msgr. dr. Wagner proslavil desetletnico svojega župnikovanja v Belgradu in trinaestletnico svojega bivanja v Belgradu. Njegovo delo je, da je kapelico bivšega avstrijskega poslanstva razširil v cerkev, da je cerkev opremil z zvonovi in orglami, da je poživil versko in društveno življenje, da je ustanovil Družbo sv. Vincencija, da je podvel akcijo za katedralo, da je samo letos za Božič razdelil med otroke 40.000 Din, da je organiziral katehezo v beograjskih šolah in veliko pripomogel, da se katoliški življenj v Belgradu udejstvuje v javnem življenju.

Drobne vesti

Inozemski finančniki v Belgradu. V Belgradu se mudi veliko število inozemskih finančnih skupin, med njimi londonske Rotschildove skupine.

Nemški poslanik pri dr. Korošcu. Nemški poslanik dr. Köster je ob 5. popoldne obiskal prometnega ministra dr. Korošca.

Zopet incident v Zagrebu. Dopisnik »Pravde« dr. Ivan Nevisić, ki je znan radi svojih ostrih napadov proti KDK, je bil aretiran, ker je streljal po zagrebških ulicah. Policija ga je zasiljala in mu odvzela revolver.

Kandidati za beograjske občinski komisarijat. Govori se, da bo po imenovanju župana Kumanudija za ministra, imenovan za občinskega komisarja v Belgradu Vasa Lazarević, imenuje se pa kot kandidat tudi Ilija Šumenković.

Nove smernice finančne politike v Sloveniji

Isjava novega finančnega ravnatelja za Slovenijo v Ljubljani.

V nedeljo, dne 13. januarja se je ob 10 dopoldne službeno predstavil svojemu uradništvu novi finančni ravnatelj za Slovenijo g. dr. Josip Povalej. Dvorana Mestnega doma je bila nabito polna službe prostega uradništva vseh strok finančne uprave.

G. finančni ravnatelj, ki je bil ob svojem prihodu v dvorano prisrčno pozdravljen, je najprej sporočil uradništvu, da ga je Nj. Vel. kralj z ukazom z dne 30. decembra 1928 imenoval za finančnega ravnatelja za Slovenijo v Ljubljani. Prosi, da oprostite, ker se ne more vsem uradom radi uradnih razmer že sedaj osebno predstaviti in obljubi, da hoče to v najkrajšem času storiti, da se od starejšin pouči o uradnem stanju, kakor tudi, da sliši vse osebne želje in težnje uradništva.

V nadaljnjem je g. finančni ravnatelj v globoko zamišljenem strokovno osnovanem govoru izvajal približno sledeče:

V korist države in ljudstva.

Že na univerzi so me različni profesorji učili, da je finančna veda zaradi svoje raznolikosti, kakor tudi zaradi tega, ker posega v vse panoge našega gospodarskega življenja, ne samo ena najvažnejših, temveč tudi najtežjih ved. Če je že abstraktna veda sama na sebi težka, tem težje je to vedo praktično uporabljati. Da se ta veda v praktičnem življenju pravilno uporablja, se zahteva od vsakega uradnika finančne uprave visoka in temeljita strokovna izobrazba, poznanje vseh panog našega gospodarskega življenja, absolutna zakonitost, stvarnost, pravičnost in umerenost.

Zakon sam na sebi je mrtva črka, zakon dobi življenje, ko prične uradnik po njem uradovati. Ker zakonodavci — ljudje s človeškim čustvom — niso mogli v ozki okvir besedila zakona utegniti vseh svojih želj in misli in niso zamogli vpoštevati vseh nepredvidenih slučajev, za katere in v katerih se bo zakon uporabljal, je uradnik vpoklican, da si ga po svoji strokovni izobrazbi, po svoji dobri vesti ne oziira se na levo in desno tolmači v pravcu, ki je v korist državi, pa tudi v dobrobit prebivalstva. Uradnik ne sme pri tem tolmačenju biti ozkosrčen, v dvomu naj si zakon raje razlaga v milejšem smislu, ker je nasprotna razlaga premnogokrat pripravna, da škoduje ugledu države, v prebivalstvu pa povzroča nevoljo, mržnjo in sovraštvo do uradništva.

Davčni objekt je živo bitje, ki hoče in mora živeti. V interesu države je, da davčni objekt ostane zdrav, močan, krepak, da se za more razvijati, da bo tako zmožem, ne da bi pri tem bila njegova gospodarska bitnost ogrožena, dajati državi trajne, po razmerju gospodarskega razvoja tudi večje prispevke. Nikakor ne gre, da bi nezdrava finančna politika davčni objekt že ob njegovem rojstvu umorila.

Uradniki finančne uprave so tedaj dolžni, da ta davčni objekt pravilno negujejo, ga okrepijo, ga vzdržijo zdravega, da bo imela država na ta način trajen in siguren dohodek.

Pri reševanju spisov in pri splošnem uradnem poslovanju naj jim bo podlaga strokovna izobrazba, zakon, vestnost, stvarnost brez vsakega partizanstva — lex suprema salus rei publicae.

Proti strankam naj bo uradništvo strpno, potrpežljivo, vladno in v vsakem oziru absolutno korektno.

Duh tovarštva med uradništvom.

Po usodi sem Vam, tovariši, postavljen za predstojnika, za Vašega starešino, to pa sem le v toliko, v kolikor moram nositi na zunan, na spodaj in na zgoraj — veliko in težko odgovornost za vas vse, kakor tudi za samega sebe.

Ce pa boste mislili, da bi v kateri vaši uradni ali osebni zadevi vam mogel kot vaš starešina biti v pomoč, smete z vsem zaupanjem name računati, ker sem voljan vse vaše interese braniti z isto vnemo, kakor bi bili te moji lastni interesi. V ostalem prosim, da ga uradništvo sprejme v svojo sredo kot tovariša in se hoče s svojim tovariškim vedenjem izkazati vrednega te časti.

Vsemu svojemu uradništvu priporoča, da gojijo med seboj pravo prijateljsko tovarštvo, da se med seboj v vseh težnjah, bodisi uradnega, bodisi zasebnega značaja podpirajo, ker le na ta način bodo zmogli svojo težko nalogo. Zahteva, da vse, kar se godi v uradu, ostane tudi v uradu, tudi osebni zadevi tovaršev se ne sme nositi »na cesto«.

Sam da sovraži in bi ne mogel biti dober tovariš vsem onim, ki bi skušali svojega tovariša iz ničevih vzrokov pri njem »prisoniti« ali »prisoniti«. Te vrste značaji pri njem ne bodo imeli dostopa.

Da je pravo tovarštvo med vsemi uradniki in uslužbenci finančne uprave absolutno potrebno, utemeljuje s tem, da tvorijo vsi eno veliko družino, eno dolgo verigo, obstoječo iz slabših in močnejših členov, da je za redno poslovanje v finančni upravi potrebno, da vsi ti posamezni členi vsak zase vestno izpolnjujejo svojo, po predpisih jim odkazano nalogo, ne oziirajo se na stroko, katero opravljajo, ne oziirajo se na rang, katerega posedujejo.

H koncu se obrne g. ravnatelj k svojim

Grško-italijanska zveza

Grandi v Atenah

Atene, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Grška vlada je priredila italijanskemu državnemu podtajniku Grandiju slavnostno večerjo, katere so se udeležili Venizelos in vsi ostali ministri. Zun. minister Karapanos je v svojem govoru naglašal stare in globoke zveze med starodavno grško in italijansko kulturo. Dolgotrajna skupna zgodovinska tradicija mora še v sedanjem času pomagati k sporazumu. V smislu pogodbe, ki je bila nedavno podpisana v Rimu, bosta obe državi delovali po želji za skupno sodelovanje in za mir na vzhodnem delu Sredozemskega morja in na Balkanu. Grandi je v Mussolinijevem imenu zatrjeval Grški najpristranejšie simpatije in prijateljstvo. Oba naroda, ki sta tako ponosna na svojo preteklost, naj z najtesnejšim sodelovanjem sodelujeta za svojo veliko bodočnost. Rimski pakt bo doprinesel Grčiji še tesnejše odnose v vseh vprašanih Sredozemskega morja. Listi pišejo zelo pristrano o obisku podtajnika Grandija in o njegovih govorih. Kakor piše »Himerissios Typos«, se je tudi Venizelos z največjim zadovoljstvom izjavil o uspehih italijanskega obiska. Ta list obenem prosi Grandija, da bi poskrbel za olajšave položaja grškega prebivalstva na Dodekanezu. Pri sprejemu častnikarjev je izja-

vil Grandi, da je upravičeno upanje, da bo prišlo do italijansko-turško-grškega sporazuma, da je treba na to delovati z vsem srcem, ker bi bil to eden najvažnejših temeljev za splošni mir. Italija je potrebna miru za veliko delo obnove naroda za mnogo generacij. Italija, katero dolžijo, da ni povsem zvesta Društvu narodov in da vodi nejasno politiko, je z s tem, da je poslala tako odlično osebnost, kakršna je osebnost Scialoie, pokazala interes za Društvo narodov, in potovanja njenih državnikov v Angoro in Atene so dokazi jasne politike, ki naj na vzhodu ustvari soliden mirovni blok, ki bi se opiral na Rim, Atene in Angoro. Grandi je izjavil, da je zelo zadovoljen s svojim bivanjem v Angori, ter je ugotovil popolno soglasnost obeh vlad v vseh važnih mednarodnih vprašanjih.

Atene, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Ko je italijanski državni podtajnik Grandi obiskal grškega ministrskega predsednika Venizelosa, sta imela triletno posvetovanje, po katerem se je sporočilo, da se je med obema ugotovila v vseh točkah največja pristranost in soglasnost. Jutri bo Grandi obiskal predsednika grške republike, potem pa se bo vrnil v Italijo.

V Alzaciji zmagujejo avtonomisti

Pariz, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Namesto obeh alzacijskih avtonomistov Rücklina in Rosseja, katerima je bil odvzet poslanski mandat, je bil pri naknadnih volitvah izvoljen avtonomist Sturmel s 7044 glasovi proti 3650 glasovom nacionalistične stranke. V kolmarškem volivnem okrožju so potrebne ožje volitve, gotova pa je izvolitev avtonomista Haussa,

ki je dobil pri prvih volitvah 8744 glasov, ker bodo glasovali pri ožji volitvi zanj tudi komunisti, kateri so sedaj prejeli 2333 glasov, dočim so dobili nacionalisti 4558 glasov, socialisti pa 3592 glasov. »Petit Parisien« zahteva z ozirom na ta rezultat, da naj bi se rešilo vprašanje Alzacije izven parlamenta.

Pred uradniško vlado na Češkem

Praga, 14. jan. (Izv.) V vladnih strankah je nastal oster spor glede na nadaljnje parlamentarno delo. Če se stranke ne bodo mogle zediniti, bo prišla uradniška vlada, ki bo pripravila nove volitve.

Maršal Foch nevarno bolan

Pariz, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Maršal Foch je že delj časa težko bolan na srčni napaki. Zdravniško poročilo javlja, da ima bolnik slabo srce, ki zahteva popoln mir. Zadnja dva dni se je stanje maršala zelo poslabšalo. Zdravniki so vso noč pri bolniku.

Težave nove romunske vlade

Bukarešt, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Zvišanje davkov v novem romunskem proračunu je dalo liberalni stranki povod za boj proti vladi. Zato je trgovinski minister Madgearu, ki zastopa v Parizu bivačega finančnega ministra Popovici, izjavil v poslanski zbornici, da so liberalci zapustili sedanji vladi velik primanjkljaj in da njihov politični boj vodi tudi do sabotažnih aktov davčnih uradnikov. Zelo razburjen je opominal Madgearu uradnike v finančnem ministertvu, naj vrše samo svoje dolžnost in naj se ne vmešavajo v politične stvari.

Tudi Romunija je za mir

Bukarešt, 14. jan. (Tel. »Slov.«) V poslanski zbornici je izjavil romunski zunanji minister Mironescu na vprašanje, da Rusija dosedaj Romuniji ni stavila nobenega predloga za uveljavljanje Kellogovega pakta. Dne 2. januarja je Poljska obvestila Romunijo, da je prejela od Rusije predlog, da sklene pogodbo o nenapadanju in tako uveljavi Kellogovo pogodbo. Poljska je pozvala Romunijo, da o tem zavzame svoje stališče. Romunski odgovor so v Poljski sprejeli ugodno, Poljska pa je Rusiji odgovorila v istem smislu. O ruskem odgovoru, ki je došel 2. januarja, Romunija dosedaj še ni bila obveščena uradno, minister pa že sedaj izjavlja, da je Romunija vsak čas pripravljena, ratificirati Kellogov pakt, če pride s tem do podpisa pogodbe o nenapadanju. Sploh je Rusija pripravljena, na podlagi obstoječih pogodb skleniti z vsako državo pogodbo o nenapadanju. Romunija od vojne nima pričakovati ničesar, temveč vse samo od miru.

Šefom in starešinam uradov: Vas vse udano in iskreno prosim, bodite mi dobri, odkriti, lojalni svetovalci, bodite mi vestni in vztrajni pomočniki. Le tako mi bo mogoče voditi finančno upravo v Sloveniji v korist države in zadovoljstvo prebivalstva. Udano vas tudi prosim, da niste vašemu pri- in podrejenemu uradništvu samo strogo uradni šefi in starešine, ampak, da ste jim tudi voditelji, vzgojitelji, blagi učitelji in obenem tudi požrtvovalni tovariši.

K sklepu poziva vse uradništvo, da naj stoji vsi za enega, eden za vse, in konča: Zvestoba za zvestobo!

Afganistanski kralj odstopil

London, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Po uradnih poročilih iz Afganistana je kralj Amanullah odstopil na korist brata Inyatullaha in zbežal v Kandahar.

„Volitve“ v Italiji

Rim, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Med pripravi za volitve v korporativno zbornico je Mussolini odločil, da je poslanski mandat nezdržljiv z uradniškim mestom prefekta, pooblaščenega ministra ali miličnega konzula. Zato je odredil, da se dosedanja poslanca, ki imajo taka uradniška mesta, ne smejo zopet postaviti za kandidate. S tem je izključena že ena četrtina stare garde.

Eksplodizija pri Dunaju

Dunaj, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Slučajno, kakor v Londonu, se je pripetila včeraj eksplozija plina na Steinhofu pri Dunaju. Ugotovilo se je, da uhajajo tam plini, radi česar so delavci razkopali cesto, pri čemer je vsled udarcev kramпов nastala iskra, ki je zažgala plin. Radi eksplozije se je podrl bližnji mostič, ki je zasul nekega delavca, kateri je pozneje vsled poškodb umrl.

Kraljeva zaročba v Škandinaviji

Oslo, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Norveški prestolonaslednik Olaf se je danes zaročil s švedsko princesinjo Marto, hčerjo princa Karla in nečakinjo kralja. Ta poroka bo pripomogla k temu, da se odstrani zadnji ostanek nesoglasja, ki je še obstajalo med Švedsko in Norveško, odkar sta se razdružili.

Močan potres ob Tihem oceanu. Potresna opazovalnica v Hohenheimu je zabeležila v nedeljo ponoči dveurni, izredno močan potres v daljavi 8400 km, najbrže na severnem robu Tihega oceana.

Rockefeller v Italiji. Znan ameriški milijarder Rockefeller je po poročilu »Tribune« došel v Neapelj.

Atentat v armenski cerkvi. V pariški armenski cerkvi je Armenec Ivan Ivanovič z revolverjem napadel tajnika cerkvene občine. Streli ni zadel, atentator je pobegnil, potem pa se je v svojem stanovanju ustrelil. Smatra se, da je atentator izvršil dejanje v hipni blaznosti.

Dunajska vremenska napoved: Morda sneg.

Iskreno in v globokem čustvovanju podane smernice novega g. finančnega ravnatelja so napravile pri vseh uradnikih brez izjeme najboljši vtisek, kar je prišlo do izraza v lojalnostni izjavi g. finančnega nadsvetnika Bajčica, kateri se je v imenu vsega uradništva g. ravnatelju v najtoplejših besedah zahvalil za dana navodila in izraze pravega tovarštva in je v imenu vsega uradništva obljubil vsestransko lojalno podporo.

Pripomnimo, da se je ob tej priliki vposlala udanostna izjava Nj. Vel. kralju Aleksandru, g. finančnemu ministru dr. Švrljugi in g. finančnemu podtajniku dr. Letici.

Vprašanje konkordata

Belgrad, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Kakor se je zvedelo, forsira novi verstveni minister medverski zakon. V zvezi z zakonodajo našega ministra za vere je njegov obisk pri nunciju Pellegrinetiju, ki je nato obiskal ministra. Kakor smo zvedeli, je nuncij na stališču, da preden pride do medverskega zakona, mora priti do konkordata z Vatikanom. Minister za verstvo hoče čimprej urediti po zakonodaji naše medverske odnose. Zakon o pravoslavni cerkvi je gotov. Čuje se, da ne bo bistveno spremenjen načrt, kakor ga je sprejel in odobril ministrski svet. Ta načrt bi bil moral že biti predložen narodni skupščini. Nato pride zakon o katoliški cerkvi. V tej zvezi pa nujno pridemo do vprašanja odnošajev z Vatikanom. Ali se bo to vprašanje uredilo v obliki konkordata, ali pa v obliki zamenjave not, ali v obliki, kakor je to vprašanje uredila Češko-slovaška, se sedaj še ne more reči.

Lovski zakon na vrsti

Belgrad, 14. jan. (Tel. »Slov.«) V ministrstvu za gozdarstvo in rudarstvo je imenovana stalna komisija za zakonodajstvo. Kakor smo zvedeli, pride prvi na vrsto lovski zakon. Nato gozdarski zakon. Dalje je sestavljena tudi okrožnica glede etnotnih navodil, oziroma službenega pravilnika za vsa področja gozdarskega ministertva.

HFSS in dr. Drinkovič

Zagreb, 14. jan. (Tel. »Slov.«) »Hrvate prinaša tale dementi: »Sarajevska Večernja Pošta« je 12. jan. prinesla vest iz Belgrada, da je HFSS sprejela sklep, po katerem bo podpirala dr. Drinkoviča, ker veruje, da bodo Hrvati imeli od njega mnogo koristi. Pooblaščenici smo izjavili, da HFSS ne satmo, da ni ničesar v tem smislu sklenila, ampak tudi sploh ni razpravljala o Drinkovičevem delu. Zato je ta vest neresnična. Prav tako je popolnoma neresnična enaka vest »Narodne Politike«.

Kakor je Vaš dopisnik zvedel, je res, da so bili federalisti in sicer njihovi najodličnejši činitelji v dogovoru z Drinkovičem in Švrljugo, predno sta stopila v vlado in da so storili vse korake ravno pri teh ministrih, da postane dr. Srkulj zagrebški komisar.

Dr. Spaho ne more biti minister

Zagrebske »Novosti« pišejo: Ni verjetno, da bo dr. Spaho sploh vstopil v sedanjo vlado. Znano je namreč, da ne bi mogel biti dr. Spaho zaradi svojih strankarskih razlogov pripravljen kot osebnost v sedanji vladi. Kakor se ve, ne bi bilo mogoče tezo dr. Srkiča in njegovih tovarišev glede bodočega položaja Bosne in Hercegovine spraviti v sklad s stališčem dr. Spaha. Organ bivše JMO, »Pravda« je prenehala izhajati.

Kriza v Albaniji

Milan, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Kakor poročajo listi iz Tirane, bo rešitev krize albanškega kabineta povzročala velike težkoče, ker se je pokazalo, da je razlika v mnenju o državnem proračunu nepremostljiva in ker so vsi poskusi ponesrečili, doseči med ministri načelni sporazum. Domneva se, da bo kralj Zogu poveril sestavo nove vlade dosedanjemu ministrskemu predsedniku Kotti.

Rimsko vprašanje se rešuje

Iz Rima prihajajo glasovi, da se tam vrše pogajanja med Vatikanom in italijansko vlado o rešitvi rimskega vprašanja. Vsakovrstna ugibanja slede takim vestem, vendar je doslej vse tako govorjenje prezgodno. Dejstvo je le, da se zaupnik Vatikana odvetnik Pacelli, ki je brat berlinskega nuncija, razgovarja o tem vprašanju z zaupnikom italijanske vlade drž. svetnikom Baroneom. Kako daleč sta obadva imenovana pooblaščenca vsak od svoje strani, se ne ve. »Osservatore Romano« od oktobra 1. 1927 je objavil minimalne zahteve sv. stolice. Te so: »Minusclo Stato« — mala, a suverena država. Vprašanje je sedaj, če bo italijanska vlada tako zahtevo sprejela.

Sv. Stolica je odločno odklonila tako rešitev rimskega vprašanja, da bi se obstoječa eksteritorialnost razširila in zagarantirala. Pač pa zahteva, da dobi suverenost, četudi še na tako malem delu ozemlja v okolici Vatikana. Sv. Stolica je ležeče le na tem, da dobi prostora dovolj za svoje kurije. Sodijo, da bi v ta namen zadostoval mali del leoninskega mestnega dela v neposredni bližini vatikanske palače in cerkve sv. Petra na eni strani, na drugi strani — zahodno in južno od Vatikana — pa več prostega prostora za zgradbo novih stavb. To pa so seveda le ugibanja.

Ta ugibanja pa podpira okolnost, da je Sv. Stolica v zadnjem času v tem mestnem delu kupila mnogo nepremičnine, istotako so nakupile več sveta tudi nekatere druge cerkvene ustanove. Državne oblasti izpraznujejo ta del mesta ter ovirajo nakup nepremičnin od strani zasebnikov. Seveda ni mogoče niti slutiti, če so ti nakupi resnično v zvezi s pogajanj. Vsekakor pa je vroča želja katoličanov, da bi se to vprašanje ugodno rešilo.

Konstatacija

Konstatiramo, da sta se »Jutro« in »Slov. Narod« popolnoma postavila na stališče onih, ki so izvršili prodajo obligacijskega posojila, dočim smo mi zavzeli svoje stališče. Ta konstatacija naj zaenkrat zadostuje mesto vsake polemike.